

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno Din 16.—, četrtletno Din 9.—, inozemstvo Din 64.—, — Poštno-čkovni račun 10.603.

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška cesta 5

Telefon interurban 113.

Cena inseratom; cela stran Din 2000.—, pol strani Din 1000.—, četrt strani Din 500.—, 1/8 strani Din 250.—, 1/16 str. Din 125.—, Mali oglasi vsaka beseda Din 1.20.

Kmetijske zbornice po predlogu Kmetijske zveze.

Občni zbor Kmetijske zveze v Mariboru dne 10. decembra 1930 je sklenil sledeče: Kr. vlada blagovoli čimprej izdati modern zakon o kmetijskih zbornicah, ki bo: 1. temeljil na načelu direktne, tajne in proporcionalne volitve v kmetijske zbornice. 2. Odločujočo besedo v zbornicah imajo samo izvoljeni zastopniki; strokovnjakom nameščencem naj pripada le svetovalna pravica. 3. Posameznim banovinskim kmetijskim zbornicam naj zakon omogoča najširši razmah, da bo vsaka zbornica zamogla vršiti svoje važne naloge v skladu s stanjem kmetijstva svojega okoliša. — Občni zbor je pooblastil načelstvo, da po teh smernicah izdela načrt zakona o kmetijskih zbornicah. Izvršni odbor je na podlagi pooblastila načrt izdelal po vzoru najuspešnejše delujočih kmetijskih zbornic v drugih državah ter ga po podnačelniku g. min. Vesenjaku osebno izročil g. ministru za kmetijstvo g. dr. Šibeniku; poslal ga je tudi vsem banom in kmetijskim oddelkom vseh banovin. Načelstvo Kmetijske zveze je v svoji seji dne 11. maja načrt odobrilo.

1. Banovinske kmetijske zbornice.

Kmetijska zbornica se naj ustanovi za vsako banovino posebej. Le tako bo mogla vsaka kmetijska zbornica vršiti svoje važne naloge v skladu s stanjem kmetijstva svojega okoliša.

Naloga banovinske kmetijske zbornice je, da zastopa, pospešuje in štiti koristi kmetijstva, kmetovalcev in kmetijskih delavcev, odnosno poslov, ter skrbi, da se ustvarijo ugodni pogoji za socialni, gospodarski in kulturni napredek kmetijskega ljudstva. Kmetijska zbornica ima poleg mnogih drugih nalog predvsem pravico, da vladi daje mišljenje o načrtih zakonov, uredb in naredb, ki zadevajo kmetijske interese; vlada je dolžna nasvete in predloge kmetijske zbornice upoštevati.

V banovinsko kmetijsko zbornico se iz vsakega sreza voli vsaj po en član in en namestnik; iz srezov z nad 20.000 prebivalcev se na vsakih nadaljnjih 20.000 prebivalcev voli po en član in en namestnik, pri čemer se ostanek nad 10.000 šteje kot polno število. Poleg izvoljenih članov pošlje v kmetijsko zbornico po enega člana in enega namestnika vsaka Zadružna zve-

za s pretežno kmetijskim značajem, ki ima na ozemlju zbornice svoj sedež in šteje 50 članic.

2. Direktne, tajne in proporcionalne volitve.

Kmetijska zbornica se voli na štiri leta z enakim, neposrednim in tajnim glasovanjem po proporciju na podlagi obveznih kandidatnih list. Volilne edinice so srezi, voli se po občinah.

Volilno pravico in dolžnost imajo brez ozira na spol po dovršenem 25. letu starosti: 1. kmetijski posestniki-lastniki, ki obdelujejo zemljo s svojimi družinami; 2. Uživci in zakupniki kmetijskih posestev, ako na posestvu s svojimi družinami kmetujejo nad eno leto; 3. kmetijski delavci (tudi posli, sinovi in hčere ter drugi domači, ki doma delajo), če se vsaj tri leta bavijo s kmetijstvom; 4. kmetijski strokovnjaki — javni nameščenci — ter strokovni učitelji na kmetijskih šolah. Izvoljen pa zamore biti v kmetijsko zbornico, kdor ima vsaj tri leta aktivno volilno pravico.

3. Delovanje kmetijske zbornice.

Organi kmetijske zbornice so: predsednik, odbor, odseki, skupščina, nadzorstvo.

Skupščino tvorijo vsi člani kmetijske zbornice. Skupščina voli za vso štiriletno poslovno dobo predsednika, odbor ter članke odsekov in nadzorstva, odobrava proračun in obračun ter sklepa o važnejših zadevah. Skupščinske seje so redoma javne. — Odbor tvorijo predsednik, podpredsednik in trije odborniki. Odbor pripravlja delo za skupščino ter izvršuje njene sklepe; skrbi, da se pripravljajo in izvršujejo zakoni, ki so v interesu kmetijstva. — Za predposvetovanje si skupščina iz svoje srede osnuje odseke, za pregledovanje poslovanja in računovodstva pa izvoli tričlansko nadzorstvo. Strokovnjakom — nameščencem pripada le svetovalna pravica.

Kmetijska zbornica si ustanovi zbornični urad, ki posluje pod vodstvom predsednikovim.

Stroške kmetijske zbornice krijejo: dohodki iz lastnih naprav in prireditev, prispevki države in banovine, progresivne doklade na državno zemljarino in morebitni prispevki strokovnih korporacij.

4. Zveza kmetijskih zbornic.

Banovinske kmetijske zbornice se združijo v Zvezo kmetijskih zbornic. Naloga Zveze je, da proučuje splošna agrarnopoli-

tična vprašanja ter išče sredstva za napredek kmetijstva in zaščito kmetijskih koristi v državi; da pri osrednji vladi zastopa interese vseh kmetijskih zbornic ter daje vladi mišljenje o važnih vprašanjih, ki zadevajo skupne interese vseh kmetijskih zbornic. V Zvezo kmetijskih zbornic pošlje vsaka banovinska kmetijska zbornica poleg predsednika še enega člana, ki ga izvoli skupščina za vso štiriletno poslovno dobo. Zveza si izvoli predsednika in podpredsednika ter imenuje glavnega tajnika.

Od 11.—13. maja se je v ministrstvu za kmetijstvo vršila konferenca o zakonskem načrtu kmetijskih zbornic. Kakšen bo končni uspeh teh posvetovanj, ne vemo podrobno. Kmetijska zveza pa bo preko svojega načelstva vztrajala pri svojem načrtu.

*

V DRUGIH DRŽAVAH.

Predsednik sveta Društva narodov nemški zunanji minister dr. Curtius, je sklical jesensko zasedanje sveta Društva narodov za 12. september.

Veliko se je pisalo o ostavki francoskega zunanjega ministra Brianda. Briand je po dolgem oklevanju podano ostavko umaknil in bo vodil na občo zahtevo še tudi zanaprej posle francoske zunanje politike.

17. zasedanje mednarodne trgovske konference se vrši v Pragi. Posvetovanj se udeležuje 100 odposlancev iz raznih držav. Tokrat gre za omiljenje carin, za pobijanje brezposelnosti in mednarodne kredite.

Nemško-avstrijska carinska združenje in razsodišče v Haagu. Kakor znano je bila od sveta Društva narodov nemško-avstrijska carinska združenje predana mednarodnemu razsodu v Haagu. Predsednik razsodišča Adachi je izjavil, da bo imelo Društvo narodov na septemberskem zasedanju že mnenje sodišča o pravnem značaju nemško-avstrijske carinske zveze.

Italija in oboroževanje na morju. Letošnji italijanski proračun za vojno mornarico zahteva 1.575 milijonov lir in je višji od lanskega za 90 milijonov.

Vatikan in fašisti. Dne 27. maja je došlo v Rimu in po drugih mestih Italije do spopadov med fašisti in članom Katoliške akcije. Fašizem išče povsod